

Ważna droga oddana do użytku

W grudniu zakończyła się przebudowa drogi gminnej w Głowińsku. Inwestycja realizowana była ze środków w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Zakres prac obejmował m.in. wykonanie na całym odcinku nawierzchni z betonu asfaltowego, przebudowę skrzyżowań z drogami

wojewódzkimi, budowę chodnika z kostki betonowej, poboczy utwardzonych kruszywem kamiennym, pogłębienie rowów przydrożnych, a także wykonanie zjazdów do posesji i na pola przylegające do drogi. Wykonawcą zadania było Przedsiębiorstwo Robót Drogowych z Lipna.

*Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia
oraz nadchodzącego nowego, 2021 roku
życzymy mieszkańcom naszej gminy oraz przybyłym gościom,
aby ten najpiękniejszy czas napęłnił wszystkich radością, ciepłem i życzliwością.
Życzymy świąt pachnących choinką, pełnych miłości.
Niech te szczególne dni będą okazją do wspólnego przeżywania świąt
w serdecznym gronie rodziny i przyjaciół.
Niech nadchodzący rok będzie pełen nadziei i spełnionych marzeń.
Życzymy Państwu dużo zdrowia, wytrwałości w realizacji zamierzonych celów.*

Przewodnicząca Rady Gminy Rypin
Wiesława Sokołowska

Wójt Gminy Rypin
Janusz Tyburski

W tym wydaniu m.in.:

Nowy piec do remizy

W budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalkach stary piec, tzw. kopciuch, został wymieniony na nowoczesny piec na ekogroszek 5 klasy. Wszystko dzięki środkom pozyskanym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz przy wkładzie własnym gminy Rypin.

str. 2

Droga ukończona

W Kowalkach prace związane z przebudową drogi gminnej dobiegły końca. Inwestycja kosztowała blisko 1 mln złotych.

str. 2

Nauczyciel i poeta w jednym

Piotr Zgryziewicz na co dzień uczy historii w szkołach w Borzyminie i Zakroczu, ale ma też drugą pasję – pisze wiersze. Przedstawiamy Państwu niezwykle ciekawy wywiad z tym nietuzinkowym nauczycielem.

str. 3

Był najlepszy z dziesięciu

Paweł Grabowski, mieszkaniec Sadłowa, z powodzeniem wystąpił w programie telewizyjnym „Jeden z dziesięciu”.

str. 4

Remont w OSP Stępowo

Gmina Rypin pozyskała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu dotację w wysokości blisko 15 tys. zł na termomodernizację dachu budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Stępowie.

str. 4

Rocznica zbrodni

Selbstschutz

16 października w lasku rusinowskim uczczono pamięć Polaków i Żydów pomordowanych na początku II wojny światowej przez niemieckich zbrodniarzy z Selbstschutzu.

str. 4

Rozbudowali remizę

Zakończyła się rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszewach, polegająca na dobudowie pomieszczenia socjalnego oraz izby pamięci o łącznej powierzchni około 62 m².

str. 4

Obchodzili wyjątkowy dzień

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach włączyła się w obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF. To szczególnie dzień, w którym oczy wszystkich skierowane są na dzieci i ich prawa.

str. 5

Pierwszaki po ślubowaniach

W październiku w szkołach podstawowych z terenu gminy Rypin odbywały się oficjalne powitania pierwszoklasistów w szeregach szkolnych społeczności.

str. 5

Wyjazd pełen wrażeń

2 października uczniowie Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym uczestniczyli w wyjazdowej lekcji przyrody, która odbyła się w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Edukacji Ekologicznej i Ochrony Bioróżnorodności Eko-Czar w Czarnym Bryńsku.

str. 6

Nowy piec do remizy

W budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalkach stary piec, tzw. kopciuch, został wymieniony na nowoczesny piec na ekogroszek 5 klasy. Wszystko dzięki środkom pozyskanym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz przy wkładzie własnym gminy Rypin.

Celem programu EKO-Strażak 2020 jest poprawa jakości powietrza, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenie efektywności energetycznej budynków użytkowanych przez jednostki ochotniczych straży pożarnej do celów statutowych. W ramach tego programu gmina pozyskała maksymalne dofinansowanie w wysokości 70 proc., tj. blisko 15 tys. zł, a z własnego budżetu sfinansowała pozostałe 30 proc. kosztów, czyli 6,3 tys. zł. Dotychczasowy piec o mocy 25 kW, zamontowany w budynku kilkanaście lat temu, nie spełniał docelowych wymagań przepisów antysmogowych. Nowy piec te zalecenia spełnia, a moc 44 kW zagwarantuje realizację potrzeb w zakresie ogrzewania budynku i garażu. Obecnie trwa rozbudowa obiektu. Na

spełnia wszelkie wymogi – powiedział prezes Jędrzej Zimnicki.

Jednostka OSP w Kowalkach należy do krajowego systemu ratownictwa pożarniczo-gaśniczego. Realizuje zadania w zakresie ratowania zdrowia i życia oraz mienia ludzkiego. Jednostka jest wyposażona w samochód bojowy średni ze zbiornikiem na wodę o pojemności 3500 l. W budynku odbywają się szkolenia członków OSP oraz młodzieżowej drużyny pożarniczej, działającej przy jednostce, a także prowadzona jest działalność edukacyjna w zakresie ochrony przeciwpożarowej i udzielania pierwszej pomocy. W partnerstwie z Kołem Gospodyń Wiejskich oraz Szkołą Podstawową w Kowalkach realizowane są projekty na rzecz lokalnej społeczności.

cele statutowe OSP w Kowalkach zostało dobudowane 150 m² powierzchni użytkowej.

– Wymiana pieca to same korzyści, między innymi oszczędność w spalaniu opału, ograniczenie emisji dwutlenku węgla, spełnienie wymogów ekologicznych, ogrzewanie całodobowe, zwiększenie komfortu dla ratowników oraz zachowanie czystości w kotłowni, która obecnie

Drodzy Mieszkańcy gminy Rypin

To był trudny dla nas wszystkich rok, w którym musieliśmy na bieżąco rozwiązywać problemy i bardzo szybko działać. Wiosną, gdy nastał czas realizacji inwestycji, byliśmy pełni obaw. Zadawaliśmy sobie pytania: czy uda się wykonać wszystko to, co zaplanowaliśmy? w jaki sposób pandemia wpłynie na sytuację budżetową gminy? W związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa pojawiały się kolejne obostrzenia, które miały wpływ na gospodarkę i nasze codzienne życie. Mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo zarówno pracowników, jak i interesantów, przeorganizowaliśmy pracę urzędu. Pomimo wielu niedogodności udało się zrealizować wcześniejsze założenia. Przeprowadziliśmy ważne inwestycje drogowe, które poprawiły bezpieczeństwo podróżujących i pieszych oraz zwiększyły atrakcyjność poszczególnych miejscowości. Dziękuję radnym, sołtysom, dyrektorom szkół, nauczycielom, pracownikom urzędu, którzy z dużym zaangażowaniem i profesjonalizmem wykonywali swoje obowiązki w tym trudnym czasie. Dziękuję też mieszkańcom naszej gminy za zrozumienie i dostosowanie się do nowej sytuacji. Pozostaje mieć nadzieję, że w 2021 roku wszystko wróci do normy i spotkamy się w szerszym gronie, aby uczestniczyć w plenerych wydarzeniach kulturalnych.

Jeżdżą już po nowym asfalcie

W listopadzie między miejscowościami Linne, Nowe Sadłowo i Sadłowo Rumunki oddano oficjalnie do użytku ponad kilometr nowej drogi gminnej.

Zakres prac obejmował m.in. roboty ziemne, remont przepustu, wykonanie nowej nawierzchni jezdni (podwójne powierzchniowe utrwalenia emulsją asfaltową i grysami kamiennymi), budowę zjazdów do posesji. Zadbano też o bezpieczeństwo poprzez montaż barier ochronnych i znaków pionowych. Koszt rozbudowy drogi wyniósł ponad 360 tys. zł. Dofinansowanie – w kwocie blisko 80 tys. zł. – pochodziło z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.

Uczcili niepodległość

W środę 11 listopada w całym kraju obchodzono Narodowe Święto Niepodległości. Większość uroczystości miała wyjątkowy przebieg ze względu na obostrzenia związane z epidemią COVID-19.

Tego dnia na sadłowskim cmentarzu złożono kwiaty i zapalono znicze na mogile powstańców styczniowych. Nie zabrakło też wspólnej modlitwy w intencji osób walczących o wolność i niepodległość Polski. W uroczystości wzięli udział: wójt gminy Janusz Tyburski, przewodnicząca Rady Gminy Wiesława Sokołowska, proboszcz parafii sadłowskiej ks. Krzysztof Jończyk, sekretarz gminy Mariusz Paprocki oraz wiceprzewodniczący Rady Gminy Marek Paweł Śmiechewicz. Warto też wspomnieć, że delegacja gminy Rypin uczestniczyła również w powiatowych uroczystościach z okazji odzyskania przez Polskę niepodległości, które odbyły się w Rypinie. Głównym punktem obchodów było złożenie kwiatów pod pomnikiem marszałka Piłsudskiego.

Droga ukończona

W Kowalkach prace związane z przebudową drogi gminnej dobiegły końca. Inwestycja kosztowała blisko 1 mln złotych.

Przypomnijmy, że zakres robót obejmował m.in. wykonanie nowej nawierzchni jezdni z kostki betonowej i mieszanki mineralno-bitumicznej, podbudowy z kruszywa łamanego, warstwy odsączającej z piasku, stworzenie zjazdów do posesji oraz ustawienie oznakowania pionowego i wykonanie oznakowania poziomego. Zadanie współfinansowane było w wysokości 500 tys. zł ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Nauczyciel i poeta w jednym

Piotr Zgryziewicz na co dzień uczy historii w szkołach w Borzyminie i Zakroczu, ale ma też drugą pasję – pisze wiersze. Przedstawiamy Państwu niezwykle ciekawy wywiad z tym nietuzinkowym nauczycielem.

– **Zacznijmy od początku. Pamięta Pan ten moment, kiedy poczuł pragnienie pisania?**

– To moje pisanie zaczęło się zupełnie przez przypadek i wynikło, co może dziwne, z futbolo-wej pasji. Był rok 2008, wakacje. W eliminacjach do Ligi Mistrzów najsilniejszy wówczas polski klub, Wisła Kraków, wylosował najtrudniejszego z możliwych przeciwników, FC Barcelonę. Wiadomo, szanse krakowian na awans były iluzoryczne. Postanowiłem skomentować jakoś zabawnie ten fakt. Jak wpadłem na pomysł, by zrobić to rymem, sam nie wiem. Narratorem w wierszu uczyniłem ówczesnego bramkarza Blaugrany, Victora Valdеса, który po ogłoszeniu wyników losowania, siedząc w domu na kanapie, analizuje skład Wisły i z każdym kolejnym czytaniem nazwiskiem gracza Białej Gwiazdy traci nadzieję, gdyż uświadamia sobie, że krakowian Barca pokonać nie będzie w stanie. Liga Mistrzów przejdzie jej koło nosa. Ten niewinny, rymowany żart z Wisły umieściłem w komentarzu pod którymś z wielu internetowych artykułów na temat niefortunnego losowania drużyny z Grodu Kraka. Niespodziewanie wiersz ten zaczął w sieci zyskiwać sporą popularność. Ludzie kopiowali go i udostępniali na innych stronach, czasem nawet przypisując sobie jego autorstwo. Co najzabawniejsze jednak, wiersz zadeklarowanego kibica Legii trafił nawet na jeden z wiślackich portali i o dziwo przyjęty został z uśmiechem. Kibice Wisły odczytali właściwie moje intencje. W serwisie internetowym polskich kibiców Barcelony też zresztą się on znalazł. Wiersz nosił tytuł „Rymy barcelońskie. Wydanie drugie, poprawione”. Sam jestem ciekaw, czy jeszcze można gdzieś go odnaleźć w sieci. Takie więc, sportowo-ironiczne, były początki mojej przygody z rymowaniem.

– **Co Panu daje tworzenie poezji? Czy to ucieczka od codzienności?**

– Zacznijmy od tego, że strasznie się wzbrania przed określeniem tego, co piszę, poezją. Dałem temu zresztą wyraz w tytułach moich tomików. Sam roboczo nazywam siebie wierszokle- tą. To, co wychodzi spod mojego pióra, czy raczej klawiatury komputera, to twórczość strictly amatorska, takie przyjemne hobby, mała odmiana od tego, czym zajmuję się na co dzień zawodowo. Tak, moje pisanie to zdecydowanie forma ucieczki przed tym, co się zwykło nazywać codziennością, czasem nudą czy sztaampą. To taki intelektualny reset, który jest bardzo przydatny w życiu. Piszę najczęściej wieczorami. Na kilka godzin „wylogowuję się” wtedy ze świata, zapominam o wszystkim, jestem tylko ja i moje myśli, które w głowie próbuję układać w miarę sensowne rymowane zdania. Czy dobrze mi to wychodzi, nie mnie to już oceniać.

– **Jak wygląda akt twórczy? Co Pana inspiruje?**

– Na pewno nie piszę wtedy, gdy nie mam nic ciekawego do powiedzenia. Nie jestem związany umową z żadnym wydawnictwem, nie wiążą mnie terminy i zobowiązania. Jestem, jak to pięknie Mickiewicz ujął w „Odzie do młodości”, sam sobie sterem, żeglarzem, okrętem. Mogę pozwolić sobie na komfort tworzenia wtedy, kiedy mam czas, ochotę czy – nazywając to szumnie – wenę. Sam decyduję, kiedy wiersze oddam do druku, sam określam wielkość nakładu, sam go finansuję i sam gotowy już tomik wręczam w prezencie rodzinie, przyjaciółom i znajomym. A inspiracje czerpię z różnorodnych źródeł. Są to ludzie, przyroda, historia, polityka, religia, muzyka, sport i długo by tak można jeszcze wymieniać. Piszę o tym, co mi leży na sercu. Czasem na smutno, czasem na wesoło. Niekiedy wypowiadam się o rzeczach ważnych, a innym razem wręcz przeciwnie. Czytelnik znajdzie w moich wierszach wiele wątków autobiograficznych. Osoby, które znaj-

nie dobrze, z ich odszukaniem pewnością nie mają żadnego problemu. Jeśli wiersz jest jakąś tam formą spowiedzi, to ja w tym swoistym konfesjonale raz mówię szeptem, innym razem krzyczę. Ale co najważniejsze, zawsze szczerze.

– **W swoim dorobku ma Pan już kilka wydanych tomików poezji. Proszę coś o każdym opowiedzieć.**

– Jestem autorem pewnie już około 80 wierszy. Pomieściłem je na kartach trzech dotychczas opublikowanych przeze mnie tomików. Pierwszy z nich, najobszerniejszy, to wydawnictwo całkowicie prywatne, nieprzeznaczone dla szerszego grona

odbiorców, więc w tym miejscu postawię kropkę. Dwa kolejne, zatytułowane „Wierszokleceń” i „Niepoezja”, to zbiory wierszy z lat 2014–2020. Każdy z nich to opis pewnego etapu mego życia. Ten pierwszy zawiera czternaście, jak to określiłem, historii o życiu, śmierci i psie. Tematyka ich jest różna. Czytelnik znajdzie wśród nich utwory oparte na moich osobistych doświadczeniach, ale też kompletnie wymyślone przeze mnie historie, stylizowane na przykład na bajki. Są w nim również wiersze okolicznościowe, jak ten napisany z okazji jubileuszu siedemdziesięciolecia Szkoły Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie, w którym rymem streściłem historię szkoły od jej zarania, czy ten poświęcony kolejnej rocznicy wybuchu powstania warszawskiego. Niewątpliwie najważniejszym jednak utworem dla mnie samego jest żałobny wiersz poświęcony pamięci mojego psa. Nie bez powodu zresztą jego zdjęcie umieściłem na okładce „Wierszokleceń”. Mieszkał pod moim dachem jedenaście lat. W „Niepoezji” utworów jest nieco więcej, bo dwadzieścia dwa. Do współpracy przy niej zaprosiłem moją niezwykle utalentowaną plastycznie koleżankę z pracy, Agnieszkę Drążewską, która zgodziła się zaprojektować okładkę. W tym tomiku czytelnik znajdzie sporo odniesień do współczesności. Żyjemy w trudnych czasach. Zwłaszcza bieżący rok przyniósł wiele tematów, które warto było ubrać w rymy. Tak więc zahaczyłem oczywiście o pandemię koronawirusa oraz wynikającą z niej nieszczęsną naukę zdalną. Będąc nauczycielem, na własnej skórze nadal przekonuję się o jej ograniczeniach. Nie sposób w roku wyborczym było uciec od polityki. Do tematyki tej czasem podchodziłem bardzo serio, jak na przykład w wierszu o kampanii prezydenckiej, gdzie głównych bohaterów przebrałem w stroje gladiatorów i przenieśliśmy do starożytnego Rzymu. O wiele częściej jednak politycy w moich wierszach traktowani byli z nutką ironii, przyznaję – być może nawet nieco złośliwej. Z racji mojej miłości do historii nie zapomniałem oczywiście też o wydarzeniach z dziejów naszego kraju. W swych wierszach opisałem tragedię Wrze-

śnia 1939 roku, a także oddałem hołd oficerom pomordowanym w Katyniu. Sięgnąłem też po raz pierwszy po tematykę biblijną. Czytelnik znajdzie w „Niepoezji” moją luźną wizję dnia narodzin Jezusa, a także tryptyk poświęcony Jego męczeńskiej śmierci na krzyżu.

– **Stara się Pan zarażać uczniów swoją pasją pisania?**

– Pracuję w dwóch szkołach na terenie gminy. Uczniowie, zwłaszcza ci ze starszych klas, wiedzą o tym, że piszę. Co więcej, ja też wiem, że niektórzy z nich również piszą. I to nawet z sukcesami w konkursach poetyckich. Bardzo się z tego cieszę. To

naprawdę niezwykle, że w czasach powszechnej fascynacji wirtualnym światem młodzież znajduje w sobie pasję tworzenia wierszy, ich czytania czy recytowania. Poezja poszerza horyzonty, pozwala rozwijać wyobraźnię, dociekać, co przysłowiowy autor miał na myśli, doszukiwać się drugiego dna w przekazie, który na pierwszy rzut oka wydaje się jednoznaczny. Nie wspominać już tu nawet o tak prozaicznych korzyściach obcowania z nią jak poznawanie nowego

słownictwa czy choćby utrwalanie zasad ortografii i gramatyki. Któregoś roku prowadziłem wśród uczniów zajęcia na temat tworzenia wierszy. Próbowałem na nich te wszystkie zalety poezji, o których przed chwilą wspominałem, mocno podkreślić. Zachęcałem ich jednocześnie do spróbowania zabawy w bycie młodym poetą. Oczywiście początki przygody z pisaniem są trudne, należy przecież pokonać barierę wstydu, obawę przed oceną innych ludzi. Zapewne każdy przez to przechodził, ja również. W czerwcu, jako wychowawca, wyprawiałem w dalszą drogę uczniów klasy ósmej ze Szkoły Podstawowej w Zakroczu. Wszystkim im wręczyłem na pamiątkę, z osobistą dedykacją i życzeniami powodzenia w nowej szkole, tom moich wierszy. Mam nadzieję, że może po latach dowiem się, że zainspirowały one któregoś z moich wychowanków do sięgnięcia po pióro. Byłoby miło.

– **A jak Pana bliscy reagują na Pana wiersze?**

– O to trzeba byłoby już ich spytać. Mam nadzieję, że są dumni z rodzinnego wierszoklety.

– **Plany na przyszłość? Oczywiście związane z pisaniem.**

– Tym razem po głowie chodzi mi całkiem odmienny od poprzednich pomysł. W zasadzie to nawet rozpocząłem niedawno już jego realizację. Cztery tomiki będzie kręcił się wyłącznie wokół jednego tematu. Moja fascynacja muzyką klasyczną naprowadziła mnie na myśl, aby stworzyć cykl wierszy opartych na librettach najslawniejszych oper i baletów. Mam nadzieję, że będzie to taki mój mały wkład w popularyzację tego jakże zacnego gatunku sztuki. Projekt jest w powijakach i dużo jeszcze wody upłynie w Rypienicy, zanim gotowy materiał trafi do drukarni. W dniu, w którym rozmawiamy, ukończone mam zaledwie trzy wiersze. Ich inspiracją były wielkie muzyczne dzieła Borodina, Beethovena oraz Czajkowskiego. Po długości każdego z nich, zamykającej się średnio w dwudziestu strofach, już dziś mogę z niemal stuprocentową pewnością stwierdzić, że będzie to najobszerniejsza z moich książek. Czy udana? Czas pokaże.

Był najlepszy z dziesięciu

Paweł Grabowski, mieszkaniec Sadłowa, z powodzeniem wystąpił w programie telewizyjnym „Jeden z dziesięciu”.

Odcinek został wyemitowany w czwartek 19 listopada. Paweł Grabowski udział w programie planował od dawna.

– Do udziału w teleturnieju skłoniła mnie przede wszystkim chęć sprawdzenia samego siebie, swojej wiedzy oraz poznania programu od tej drugiej strony. Byłem bardzo ciekaw, jak wygląda studio, przygotowanie zawodników do nagrania oraz cały przebieg rozgrywki. W pewnym sensie wychowa-

łem się na tym programie, gdyż oglądałem go już od wczesnego dzieciństwa razem z babcią i dziadkiem. Stałem się już wówczas odpowiadać nawet na niektóre proste pytania. We wrześniu 2019 roku wysłałem zgłoszenie i wyraziłem chęć uczestnictwa w programie. Wkrótce otrzymałem odpowiedź z zaproszeniem na eliminacje, które odbyły się miesiąc później w Poznaniu. Po pozytywnym przejściu tego etapu zostałem poinformowany, że zaproszenie na nagranie odcinka dotrze do mnie najpóźniej w okresie 12 miesięcy. Otrzymałem je w lipcu tego roku. 11 sierpnia o wyznaczonej godzinie stawiałem się więc w siedzibie TVP Lublin. Do wszystkiego podszedłem na całkowitym „luzie”, zachowując spokój, dobry humor i pogodę ducha, co chyba nawet było widać na nagraniu. Skupiłem się przede wszystkim na tym, aby uważnie słuchać pytań i dobrze się nad nimi zastanowić. Gdy ogląda się teleturniej w telewizji, to słynne trzy sekundy, podczas których można zastanowić się nad odpowiedzią, upływają bardzo szybko. Gdy jednak jest się w studiu, wydają się

ciągnąć w nieskończoność! Lekki stres dopadł mnie dopiero na kilka dni przed emisją odcinka. Miałem świadomość, że program będzie oglądać cała moja rodzina, przyjaciele, znajomi, mieszkańcy Sadłowa i okolic oraz kilkaset tysięcy ludzi z całej Polski. Dla mnie też była to dopiero pierwsza okazja, aby zobaczyć, jak wypadłem, gdyż nie było możliwości zapoznania się z nagraniem wcześniej. Wbrew obawom wszystko poszło zgodnie z oczekiwaniami. Myślę, że udało mi się dobrze zaprezentować zarówno siebie, jak i wieś, z której pochodzę. Wszystkim, którzy chcieliby spróbować swoich sił w jakimś teleturnieju lub podobnym programie, gorąco polecam takie doświadczenie. Jest to naprawdę piękna przygoda, po której wspomnienia z pewnością pozostaną w mojej głowie na długie lata.

Paweł Grabowski z wykształcenia jest politologiem. Poza tym lubi aktywny wypoczynek oraz wędrówki górskie i jazdę na rowerze.

Remont w OSP Stępowo

Gmina Rypin pozyskała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu dotację w wysokości blisko 15 tys. zł na termomodernizację dachu budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Stępowie.

Gmina Rypin udzieliła wsparcia dla jednostki w Stępowie w postaci wkładu własnego w wysokości 6400 zł. W ramach przedsięwzięcia wykonana została termomodernizacja dachu o powierzchni 187 m² oraz obróbka blacharska ogniomurów na powierzchni 24,2 m². Po dociepleniu dachu budynek został w całości zabezpieczony przed utratą ciepła, co zmniejszy zużycie opału oraz emisję gazów i pyłów. W budynku prowadzone są szkolenia członków OSP w Stępowie, a także wykorzystywany jest on do prowadzenia działalności edukacyjnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej i udzielania pierwszej pomocy. Z pomieszczeń znajdujących się w OSP korzystają również Szkoła Podstawowa w Stępowie oraz partnerzy społeczni, którzy realizują projekty na rzecz lokalnej społeczności. Jednostka OSP w Stępowie nie należy do krajowego systemu ratownictwa pożarniczo-gaśniczego, jednak uczestniczy w akcjach ratowniczo-gaśniczych i realizuje zadania w zakresie ratowania zdrowia i życia oraz mienia ludzkiego. Jednostka jest wyposażona w samochód bojowy ciężki ze zbiornikiem na wodę o pojemności 5000 l.

Rocznica zbrodni Selbstschutzu

16 października w lasku rusińskim uczczono pamięć Polaków i Żydów pomordowanych na początku II wojny światowej przez niemieckich zbrodniarzy z Selbstschutzu.

Organizatorami wydarzenia byli: Miasto Rypin, Parafia pw. św. Trójcy w Rypinie, Gmina Rypin oraz Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie. Uroczystą mszę świętą w intencji pomordowanych koncelebrowali: ks. kan. Andrzej Krasiński oraz ks. Tomasz Wójtowicz. Druga część obchodów odbyła się w lasku rusińskim – miejscu pamięci narodowej, gdzie odczytany został apel pamięci, zapalono znicze i złożono kwiaty. Okolicznościowe przemówienie wygłosił m.in. wójt Janusz Tyburski. W tym dniu przypada również 42. rocznica wyboru Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. Delegacja z naszej gminy w osobach wójta i sekretarza gminy, wraz z innymi delegacjami, zapaliła znicz przy pomniku św. Jana Pawła II przy Szkole Podstawowej nr 3 w Rypinie.

Rozbudowali remizę

Zakończyła się rozbudowa straźnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszewach, polegająca na dobudowie pomieszczenia socjalnego oraz izby pamięci o łącznej powierzchni około 62 m².

Inwestycja była prowadzona metodą gospodarczą. Wiele prac zostało wykonanych społecznie przez strażaków ochotników na czele z prezesem OSP oraz przez sołtysa sołectwa Godziszewy. Wraz z rozbudową przeprowadzono prace remontowe wewnątrz oraz na zewnątrz budynku, w ramach których ułożono nową glazurę i armaturę w dotychczasowym zapleczu socjalnym, kompleksowo wyremontowano toalety, wymalowano wszystkie pomieszczenia i wstawiono drzwi wewnętrzne. Dodatkowo pomieszczenia socjalne zostały wyposażone w nowe meble i sprzęty. Prace zewnętrzne polegały na wymianie drzwi wejściowych do budynku, wyremontowaniu schodów zewnętrznych oraz podjazdu dla niepełnosprawnych. Poza tym zainstalowano nowe szambo wybieralne na nieczystości płynne oraz nową bramę garażową. Wszystkie prace wewnątrz budynku zostały ukończone. Pozostały jeszcze roboty na zewnątrz: wylanie posadzki w garażu i budowa wjazdu do niego oraz odświeżenie elewacji zewnętrznej. W trakcie budowy jest również wolnostojący budynek gospodarczy o powierzchni 35 m². Pomieszczenia socjalne zostały wyposażone w nowe meble i sprzęty. Realizacja inwestycji była możliwa dzięki dobrej współpracy gminy Rypin, Ochotniczej Straży Pożarnej w Godziszewach, sołtysa sołectwa Godziszewy oraz Koła Gospodyń Wiejskich w Godziszewach, zarówno w zakresie finansowania, jak i realizowania poszczególnych etapów robót. Środki na rozbudowę, remont i zakup wyposażenia pochodziły z budżetu gminy, z funduszu sołectkiego oraz z dotacji pozyskanych przez OSP i KGW. Dzięki rozbudowie straźnicy znacznie poprawiły się warunki prowadzenia działalności statutowej przez OSP i KGW, co z pewnością przyczyni się do dalszego rozwoju miejscowych organizacji społecznych.

Sprzęt dla straży

Gmina Rypin pozyskała dotację z Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest minister sprawiedliwości, na doposażenie ochotniczych straży pożarnych w Kowalkach i Sadłowie w sprzęt oraz urządzenia ratownictwa niezbędne do udzielania pomocy poszkodowanym bezpośrednio na miejscu popełnienia przestępstwa. W ramach pozyskanego dofinansowania zakupiono: motopompę do wody zanieczyszczonej, kamerę termowizyjną, motopompę pływającą, wentylator oddymiający, wodery (2 szt.), stojak hydrauliczny, węże tłoczne W75 (10 szt.), ubranie specjalne, buty specjalne, hełm strażacki, węże ssawne (2 szt.) oraz smok ssawny. Koszt zakupu wyniósł ponad 35 tys. zł brutto, z czego 99% to wysokość dofinansowania. Zakupiony sprzęt zostanie niebawem przekazany do jednostek należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Do OSP w Kowalkach trafi motopompa do wody zanieczyszczonej i kamera termowizyjna. Pozostały sprzęt zostanie przekazany do OSP w Sadłowie.

Obchodzili wyjątkowy dzień

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach włączyła się w obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF. To szczególny dzień, w którym oczy wszystkich skierowane są na dzieci i ich prawa.

20 listopada dzieci, młodzież, a także dorośli jednoczą się w działaniu i podejmują inicjatywy, których celem jest okazanie solidarności z najmłodszymi na świecie – tymi, których prawa nie są respektowane. Rocznica uchwalenia „Konwencji o prawach dziecka”, dokumentu przyjętego przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 1989 roku, to radosny dzień, ale z poważnym przesłaniem. To wspaniała okazja, aby przypomnieć, czym są prawa dziecka i że obowiązkiem nas wszystkich jest ich respektowanie. To także dobry moment, aby zwrócić uwagę społeczeństwa na trudną sytuację dzieci w różnych zakątkach świata, gdzie ich prawa są drastycznie łamane bądź nie są przestrzegane. W ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach zor-

ganizowała w oddziałach przedszkolnych zajęcia, podczas których panie przedszkolanki rozmawiały z dziećmi o ich prawach. Dzieci przygotowały tematyczny plakat. Wykorzystano również materiały nadesłane z UNICEF-u. Uczniowie uczący się zdalnie otrzymali materiały edukacyjne drogą elektroniczną.

Odśpiewali hymn

„Szkoła do hymnu” to ogólnopolski projekt zainicjowany przez ministra edukacji narodowej. Przyłączyła się do niego także Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej-Curie w Stępowie. Dzieci z oddziału przedszkolnego w przedświąteczny piątek, dokładnie o godz. 11.11 odśpiewały hymn narodowy. Akcja zapoczątkowana została w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości i odbyła się już po raz trzeci.

Pierwszaki po ślubowaniach

W październiku w szkołach podstawowych z terenu gminy Rypin odbywały się oficjalne powitania pierwszoklasistów w szeregach szkolnych społeczności.

Poszerzali wiedzę z zakresu ekologii

6 listopada w Szkole Podstawowej w Zakroczu odbyła się niezwykła lekcja.

Były to zajęcia pokazowe na temat odnawialnych źródeł energii w aspekcie ochrony atmosfery i klimatu pod hasłem „Słońce nie wystawia rachunków”, zorganizowane przez Fundację Edukacyjną „Promyk Energii”.

– Żyjemy w ciągłym pędzie, każdy z nas ma coraz mniej czasu. A już czasu na przyglądanie się przyrodzie i środowisku naturalnemu nie mamy wręcz wcale. Aby to zmienić, należy edukować już najmłodszych, by mieli na względzie dobro naszej planety i potrafili wykorzystywać odnawialne źródła energii we wszelkich obszarach funkcjonowania człowieka. Pozwoli to chronić walory środowiska naturalnego i podnieść standardy życia – tak motywują zasadność przeprowadzenia akcji jej organizatorzy.

W zajęciach uczestniczyły najmłodsze dzieci ze szkoły w Zakroczu. Za aktywny udział, a przede wszystkim za mądre odpowiedzi otrzymały nagrody: power bank, książeczki i ulotki.

Wyjazd pełen wrażeń

2 października uczniowie Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym uczestniczyli w wyjazdowej lekcji przyrody, która odbyła się w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Edukacji Ekologicznej i Ochrony Bioróżnorodności Eko-Czar w Czarnym Bryńsku.

Dzieci wzięły udział w warsztatach prowadzonych przez Magdalenę Kochańską-Judę. Tematem zajęć była ochrona przyrody.

– Nie ma bardziej wartościowego sposobu edukacji niż praktyczne zajęcia w terenie. Dzieci uczą się umiejętności współpracy, rozwiązywania problemów, logicznego myślenia, analizy, segregowania i gromadzenia danych. Tak zdobyta wiedza zostanie im w pamięci na długo i może być wykorzystana w praktyce – powiedziała nauczycielka Justyna Sosnowska, która była organizatorką nietypowej lekcji.

Pierwszą część warsztatów poświęcono przedstawieniu i wyjaśnieniu form ochrony przyrody. Uczniowie z dużym zaciekawieniem słuchali wykładu prowadzącej i oglądali prezentację. Następnie wykazali się ogromną aktywnością, odpowiadając na pytania i rozwiązując zagadki, za co byli nagradzani. Troje najbardziej aktywnych uczniów otrzymało dodatkowe nagrody. Druga część warsztatów odbyła się na leśnym szlaku dydaktyczno-przyrodniczym Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Dzieci mogły zobaczyć pomniki przyrody, rośliny objęte ochroną, a także ślady i tropy zwierząt leśnych.

Bili nietypowy rekord

13 października Szkoła Podstawowa w Borzyminie wzięła udział w piątej edycji akcji pn. „Przerwa na czytanie – bicie rekordu w czytaniu na przerwie”, odbywającej się w ramach Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych oraz kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom”.

Akcję zapoczątkowała Biblioteka Pedagogiczna Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Gorzowie Wielkopolskim. Skierowana jest ona zarówno do uczniów, jak i nauczycieli. Ma promować czytelnictwo, ale także integrować lokalne środowisko i pokazać, że po książkę można sięgnąć niemal w każdym miejscu. W Szkole Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie w akcji wzięło udział łącznie 209 uczniów i nauczycieli czytających na przerwie.

– Przez szkolny radiowęzeł zorganizowano krótką audycję przedstawiającą założenia akcji. Przypomniano, dlaczego warto czytać i jaką wartością jest książka w życiu człowieka. W związku z tym wydarzeniem na każdej przerwie międzylekcyjnej zachęcaliśmy wszystkich uczniów do sięgnięcia po wybrane przez nich samych ulubione tytuły. W grupach

przedszkolnych zorganizowano dla uczniów głośną lekturę, a bajki były czytane przez nauczycieli i szkolnego bibliotekarza – mówi szkolna koordynatorka akcji Marlena Borkowska.

Kowalki nagrodzone

„Przede wszystkim bezpieczeństwo w Internecie – chroń siebie i innych!” to nazwa projektu Doroty Żmudzińskiej – nauczycielki ze szkoły w Kowalkach, który zdobył minigrant w programie „Asy Internetu” Fundacji Szkoła z Klasą.

Łącznie w Polsce nagrodzono 23 projekty, które dotyczą bezpieczeństwa cyfrowego oraz takich postaw jak: rozsądek, uważność, siła, życzliwość i odwaga. Pierwsze działania projektowe społeczność kowalkowska ma już za sobą. Z okazji Dnia Życzliwości i Pozdrowień, który przypada 21 listopada, przedszkolaki i uczniowie szkoły stworzyli wirtualny album „#życzliwi w Internecie”. Zawiera on zdjęcia, na których uczniowie w pomysłowy sposób przesyłali sobie wzajemnie życzenia i pozdrowienia. Niektórzy pisali piękne wiersze, inni wykonywali plakaty, pisali rady, tworzyli kodeks człowieka życzliwego. Jeszcze inni, ubrani na żółto, czyli w przewodni kolor dnia życzliwości, prezentowali swoje rysunki i pozdrowienia. Cała akcja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem i spotkała się z pozytywnym oddźwiękiem. Uczniowie mieli okazję zrozumieć, że życzliwość to najważniejsza cecha każdego człowieka. Powiązana z szacunkiem do innych i do siebie, pozwala budować dobre relacje oparte na zaufaniu oraz trosce o sprawy własne i wspólne, tworzyć dobrą atmosferę i łamać wszelkie bariery. Pomaga nam w dobrej współpra-

cy, w tym, by nie oceniać innych zbyt pochopnie i wspierać się, gdy czujemy, że to potrzebne. Ale to dopiero początek działań projektowych. Przed uczniami jeszcze wiele innych ciekawych przedsięwzięć, dzięki którym zrozumieją, że rozsądek, uważność, siła, życzliwość i odwaga to postawy, których na co dzień potrzebuje każdy uczeń – zarówno w sieci, jak i offline.

Seniorzy się integrują

W sadlowskim pałacu od września br. realizowane są zajęcia dla seniorów w ramach projektu „Aktywne życie seniora”.

Uczestnicy projektu biorą udział w zajęciach rozwijających, prozdrowotnych i rekreacyjno-ruchowych. Przewidziane są również spotkania z psychologiem. Przypomnijmy, że we wrześniu zorganizowano wyjazd do Wioski Mydlarskiej we Fiałkach koło Górzna, gdzie seniorzy brali udział w warsztatach kulinarnych poświęconych zdrowemu odżywianiu oraz w zajęciach z pszczelarzem. W październiku uczestnicy spotkali się z ratownikiem medycznym pod kątem dbania o zdrowie własne i innych. Odbyło się również spotkanie z okazji Dnia Seniora, w którym uczestniczył wójt Janusz Tyburski, zaś program artystyczny zaprezentował zespół „Wesołe seniorki” z Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Przed seniorami jeszcze liczne ciekawe zajęcia. Sami mają wiele pomysłów na wspólne spędzanie czasu i realizację ciekawych inicjatyw. I o to chodzi, gdyż projekt ma na celu aktywizację społeczną osób w wieku 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn.

Miś w roli głównej

Światowy Dzień Pluszowego Misia obchodzony jest od 2002 roku, kiedy to przypadła setna rocznica powstania maskotki. Nie ma dziś chyba dziecka, które nie posiada w swojej kolekcji zabawek pluszowego misia. Mimo różnego rodzaju ograniczeń uczniowie szkół z terenu gminy Rypin nie zapomnieli o świętowaniu z tej okazji. Dzieci w oddziałach przedszkolnych, zaś uczniowie z młodszych klas w formie zdalnej uczestniczyli w zajęciach plastycznych, ruchowych, grach i zabawach. Zorganizowano również przyjęcia na cześć Pluszowego Misia, a pamiątką z tego dnia były zdjęcia w misiowej fotobudce. Radości i uśmiechów było co niemiara.

Szkoła zyskała nowy sprzęt

Szkoła Podstawowa w Sadlowie znalazła się wśród placówek, do których Państwowy Instytut Badawczy NASK – operator Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej – przekazał 25 sztuk multimedialnych pakietów

Każdy zestaw składa się z tabletu wraz z oprogramowaniem i akcesoriami oraz usługą dostępu do internetu. „Szkolne Pakiety Multimedialne OSE” stanowią formę wsparcia dla szkoły, realizowaną przez ministra cyfryzacji, udzieloną w ramach projektu budowy Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Wartość dostarczonego pakietu wynosi ponad 24 tys. zł. Otrzymany sprzęt będzie stanowić dla uczniów i nauczycieli wymierną pomoc, która przyczyni się do usprawnienia procesu edukacji cyfrowej, dostępu do treści edukacyjnych w sieci, a także realizacji nauczania zdalnego.

Informator dla mieszkańców

Komenda Powiatowa Policji w Rypinie
Józefa Piłsudskiego 19, 87-500 Rypin
tel. (54) 230 82 00

Komenda Powiatowa PSP w Rypinie
Strażacka 4, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 37 37

Urząd Skarbowy w Rypinie
Dojazdowa 10, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 45 10

Powiatowy Urząd Pracy
Nowy Rynek 14, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 21 44

Starostwo Powiatowe w Rypinie
Warszawska 38, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 24 33

Urząd Gminy Rypin
Lipnowska 4, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 97 00

KRUS Rypin
Warszawska 47 A, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 21 19

ZUS Rypin
Mławska 12, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 28 34

SP ZOZ Rypin
3 Maja 2, 87-500 Rypin
tel. (54) 230 87 00

Przychodnia przy Szpitalu
3 Maja 2, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 24 26

Wiejski Ośrodek Zdrowia w Sadlowie
Sadłowo 2, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 12 29

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Nowy Rynek 5, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 01 55

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Rypinie
Nowy Rynek 6, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 27 48

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Rypinie
Nowy Rynek 15, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 27 87

Dworzec PKS
Dworcowa 20, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 30 73

Szkoła Podstawowa w Sadlowie
Sadłowo 23, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 12 67

Szkoła Podstawowa w Zakroczu
Zakrocz 45, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 23 89

Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie
Borzymin 5, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 23 65

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym
Starorypin Rządowy 13, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 22 64

Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Stępowie
Stępowo 86, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 47 17

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach
Kowalki 29, 87-500 Rypin
tel. (54) 280 23 83

GŁOS GMINY RYPIN

Wydawca: Gmina Rypin
Adres redakcji:
ul. Lipnowska 4, 87 - 500 Rypin,
tel. (54) 280 97 00,
e-mail: sekretariat@rypin.pl
Redaktor naczelny: Adam Wojtalewicz
Druk: PetitGraf Sp. z o.o.,
ul. Ustronie 51 C, 87-300 Brodnica

